Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az Európai Uniónak az Európai Beruházási Alap tőkeemelésében való részvételéről

(COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD))

(2014/C 226/11)

Főelőadó: **Michael SMYTH**

A Tanács 2014. február 18-án, az Európai Parlament pedig 2014. február 24-én úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 173. cikkének (3) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az Európai Uniónak az Európai Beruházási Alap tőkeemelésében való részvételéről

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Az EGSZB Elnöksége 2014. február 25-én megbízta az „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. március 25–26-án tartott 497. plenáris ülésén (a március 25-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Michael Smyth személyében, továbbá 133 szavazattal 1 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. **Bevezetés**

1.1 Az EGSZB támogatja az Európai Beruházási Alap (EBA) feltőkésítésére irányuló törekvést, amely lehetővé teszi, hogy az EBA bővítse a gyorsan növekvő és innovatív kis- és középvállalkozások (kkv-k) kockázatitőke-finanszírozásának biztosításában betöltött szerepét.

1.2 Az EBA jegyzett tőkéjének 1,5 milliárd euróval való emelése jelentős mértékben ösztönzi az EBA beruházási potenciálját a gazdasági válság és az európai gazdaság stagnálásának kontextusában. Ugyanakkor jogosan felmerül a kérdés, hogy nem bizonyul-e ez az emelés is túl kevésnek?

1.3 A kkv-k finanszírozásával és a bankhitelezéssel kapcsolatos új keletű felmérések és adatok azt mutatják, hogy a kkv-k számára a finanszírozáshoz (a beruházáshoz és a forgótőkéhez) való hozzáférés jelenti a legégetőbb problémát. A vállalatok számára nyújtott banki hitelek növekedése az elmúlt három hónap mindegyikében visszaesett. Míg az EBA hatásköre specifikusan az innovatív vállalkozásokra és a gyors növekedésre terjed ki, nem lehetne-e érvelni az alap még nagyobb mértékű feltőkésítése mellett, ami bővítené cselekvési lehetőségeit?

1.4 Az EGSZB megismétli azt a kérését, hogy az EBA-t jelentős mértékben tőkésítsék fel, hogy betölthesse az eredetileg neki szánt szerepet, azaz egy olyan európai kockázatitőke-alapként működjön, amelynek konkrét feladata az induló csúcstechnológiai vállalkozások finanszírozása.

1.5 Az EGSZB javasolja, hogy a nettó nyereség 20 %-át fizessék ki osztalékként, és használják fel a tőkeemelés költségeinek részleges fedezésére. Az EGSZB támogatja az EBA pénzügyi és politikai hozamának kiegyensúlyozására irányuló törekvést, illetve azt a törekvést, hogy az Alap jegyzett tőkéjének emelésébe vonjanak be megfelelő pénzügyi intézményeket.

2. **A javaslat**

2.1 Az Európai Beruházási Alap (EBA) két fontos szerepet tölt be:

— kockázati tőke nyújtása a gyorsan növekvő és innovatív kis- és középvállalkozások (kkv-k) kockázatitőke-finanszírozásának elősegítése érdekében;

— garanciák és egyéb kockázatmegosztási kezdeményezések biztosítása a pénzügyi intézmények kkv-k számára történő hitelnyújtási kapacitásának javítása érdekében.

2.2 Az alap saját forrásokkal rendelkezik, és a következő évek során számos olyan uniós programot is kezel, mint például a Horizont 2020 vagy a COSME. Az EBA várhatóan megduplázza majd garanciális- és kockázatitőke-kitettségét, ezért az alap tőkéjének emelése kulcsfontosságú. Az Európai Beruházási Bank (EBB) jelenleg többségi tulajdonnal rendelkezik az EBA-ban (62,1 %). A többi tulajdonos az Európai Unió (30 %), továbbá 24 köz-, illetve magántulajdonban álló pénzügyi intézmény (7,9 %).

2.3 A javaslat szerint az alap jegyzett tőkéjét 3 milliárd euróról 4,5 milliárd euróra emelik, 20 %-os befizetési arány mellett. A tőkeemelés megnöveli majd az EBA hitelminőség-javítási tevékenységekre vonatkozó kapacitását, és 2014–2015-ben 11–20 milliárd eurós kkv-hitelezést tehet lehetővé.

3. **A javaslathoz fűzött megjegyzések**

3.1 Első pillantásra az EBA feltőkésítése egyértelműen pozitív fejlemény. Az EKB által rendelkezésre bocsátott adatok azt mutatják, hogy a vállalatok számára nyújtott teljes hitelezés csökkent a 2014. januárig tartó időszak utolsó három hónapjának mindegyikében. A bankhitelezéssel kapcsolatos legutóbbi felmérés azt mutatta, hogy a finanszírozáshoz való hozzáférés jelentette a legsürgetőbb problémát az euróövezetbeli kkv-k számára, bár a földrajzi eloszlás eltérő volt. A kkv-k külső finanszírozási igényét befolyásoló legfontosabb tényezőket a forgótőke és az állóeszköz-beruházás iránti igény jelentette. Az EBA feltőkésítése részben megoldást kínál e problémára, azonban a szükségletek rendkívül nagyok.

3.2 Az EGSZB üdvözli az EBA feltőkésítését. Megjegyzi, hogy a decemberi Európai Tanács az EBA további tőkeemelését kérte az Európai Bizottságtól és az EBB-től, és jelenleg várja a javaslat eredményét. Az EGSZB bizonyos aggályainak adott hangot az az EBA szerepével kapcsolatban korábbi véleményeiben, és most megismétli ezeket. ([1])

3.3 Az EBA tőkéjének emelése segíteni fog annak a célnak az elérésében, hogy elegendő tőkeberuházási kapacitás jöjjön létre az innovációnak, a kutatásnak és a technológiai fejlesztéseknek a tagállamok vállalatainál történő támogatására. Annak érdekében, hogy ezt a célt minimális költségvetési kiadás mellett elérhessük, az EGSZB azt ajánlja, hogy az EBA 2014. évi ülése hozzon döntést arról, hogy a nettó nyereség 20 %-át osztalékként kifizetik. Az EGSZB úgy véli, hogy előnyös volna, ha az Uniónak az Alapban való részvétele alapján a 2014–2017. években kifizetendő osztalékot külső címzett bevételnek tekintenék, és a tőkeemelési költségek egy részének fedezésére használnák fel. Az EGSZB támogatja az EBA pénzügyi és politikai hozama egyensúlyának megteremtésére és az Alap háromoldalú felépítésének teljes fenntartására irányuló törekvést. Ezzel kapcsolatban szorgalmazza, hogy több hasonlóan gondolkodó pénzügyi intézményt fogadjanak be új részvényesként.

3.4 Amikor 1993-ban eredetileg megtervezték, azt ajánlották, hogy az EBA a vállalkozásokat ne csak a saját tőkéjükre adott garanciák és kölcsönök révén támogassa, hanem egy 60 milliárd eurós európai kockázatitőke-alap létrehozása által is. A cél az volt, hogy kompenzálják a magán kockázati tőke viszonylagos hiányát Európában Észak-Amerikához képest, és csökkentsék a fix kamatozású hitelek felvételétől való függőséget, ami bünteti az új és korai szakaszban lévő vállalkozásokat. Amikor az EBA-t 1994-ben megalapították, a kockázati tőke szerepe némiképp háttérbe szorult, és a hitelgaranciális szerep került előtérbe.

3.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az EBA-nak az eredeti elképzeléssel összhangban nagyobb hatáskört kellene biztosítani a kockázati tőke vonatkozásában.

Kelt Brüsszelben, 2014. március 25-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE

([1]) HL C 143., 2012.5.22., 10. o.